

**Громадська організація
«Південна фундація педагогіки»**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ РОБІТ

учасників міжнародної
науково-практичної конференції

**«ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ
ПЕДАГОГІЧНИХ ТА ПСИХОЛОГІЧНИХ
НАУК У ХХІ СТОЛІТТІ»**

19-20 березня 2021 р.

**Одеса
2021**

Пріоритети розвитку педагогічних та психологічних наук

П 76 у XXI столітті: Збірник наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (19-20 березня 2021 р., м. Одеса). - Одеса: ГО «Південна фундація педагогіки», 2021.-148 с.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

i

УДК 37.01 + 159.9«20»(063)

О Авторы статей, 2021 © Південна
фундація педагогіки, 2021

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ ТА ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ

Володарська И. Д.

ЖИТТЄВІ ПЕРСПЕКТИВИ ТА СТРАТЕГІЇ У ДОСЯГНЕННІ
ПСИХОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ ОСОБИСТОСТІ 7

Дрозд А. І., Сидоренко О. Б.

ВПЛИВ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ
НА МОТИВАЦІЮ СТУДЕНТІВ ПЕРШОКУРСНИКІВ 11

Заріцька В. В., Кушнірук К. Д.

ОСОБЛИВОСТІ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД
ПРОВЕДЕННЯ ФІНАНСОВИХ РОЗСЛІДУВАНЬ 14

Кропова А. А.

ОЦІНКА СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ДО ПРАЦІ
ВИПУСКНИКІВ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ.
ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ САМООЦІНКИ ТА
ЖИТТЄВОГО ПЛАНУВАННЯ 18

Науменко Л. О.

МЕТОДИ ОЦІНКИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ
ГОТОВНОСТІ ДИТИНИ ДО ШКОЛИ 21

Петерс М. Д.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ В СУЧАСНІЙ
ПСИХОЛОГІЇ 24

Пророк Н. В.

ПСИХОЛОГІЧНА КУЛЬТУРА: ОСМИСЛЕННЯ ДЕЯКИХ
ПСИХОЛОГІЧНИХ НАСЛІДКІВ ПАНДЕМІЇ 26

Согоян В. Н.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХІЧНИХ СТАНІВ ТА ІНДИВІДУАЛЬНО-
ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ 30

Терлецька Ю. М.

АНАЛІЗ МОТИВАЦІЙНОЇ ТЕОРІЇ ПСИХІЧНОЇ ДЕПРИВАЦІЇ 33

СЕКЦІЯ 2. ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНА ПСИХОЛОГІЯ

Боснюк В. Ф., Панова К. О.

РЕСУРСНИЙ ПІДХІД У ВИВЧЕННІ ЗАХОПЛЕНОСТІ РОБОТОЮ 36

досягнень, з одного боку, і задає основні орієнтири діяльності людини * - з іншого. Асиміляція досвіду спогадів помилок, недоречних життєвих стратегій в кризових ситуаціях відбувається в системі певної ієрархії цінностей особистості. Зміна цих пріоритетів дає поштовх до формування нових цілей та стратегій їх досягнення. Механізм впливу життєвих перспектив на психологічне благополуччя особистості в кризових ситуаціях включає осмисленість життєвого шляху, цілеспрямованість, ієрархію цінностей.

Якщо у особистості високий рівень цілеспрямованості, цілепокладання і високий рівень осмисленості життя, то підвищується почуття її життєвого благополуччя.

Висновки. За результатами теоретичного аналізу виокремлено декілька підходів до вивчення ролі життєвих перспектив та життєвих стратегій їх досягнення в психологічному благополуччі особистості.

Суб'єктивне психологічне благополуччя розглянуто як інтегративна характеристика особистості, що проявляється в емоційній, когнітивній і поведінкових сферах особистості. Психологічне благополуччя репрезентує особливості організації життєвих перспектив і стратегій їх досягнення. Життєві стратегії формуються в певних життєвих обставинах і за допомогою характерних емоцій, переживань особистості. Почуття задоволеності закладають основу психологічного благополуччя.

Життєва перспектива, будучи елементом суб'єктивної картини життєвого шляху особистості, є складною ієрархічною системою, що регулює життєдіяльність, структурними одиницями якої є ціннісні орієнтації, життєві цілі, програми, плани, а також емоційну, когнітивну й поведінкову складові.

ЛІТЕРАТУРА

1. Володарська Н.Д. Можливості впливу життєвих перспектив на активізацію самодетермінатії розвитку особистості в кризових ситуаціях. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки»*, Випуск 4, Херсон, 2018. С. 80-88.
2. Абульханова-Славская К.А. Стратегия жизни. - М.: Мысль, 1991.-301 с.
3. Титаренко Т.М. Временные измерения жизненного пути личности. *Психология личности и время* : Тез. Всес. конф. - Черновцы, 1991. — Т. 1.-С. 17-20.
4. Гуляс І.А. Життєва перспектива особистості як предмет теоретико—методологічного аналізу. *Актуальні проблеми психології. Проблеми сучасної психології*. 2011. Випуск 12. Збірник наукових праць К-ПНУ імені Івана Огієнка, Інституту психології ім. Г.С.Костюка НАПН України)-С. 315-324.

5. Мудрак В.И. Процессы целеполагания в организации времени (В.И.Мудрак, Т.А.Павлова) *Психология личности и время* : Тез. Всес. конф. Черновцы, 1991. Т. 2. С. 37-39.

Дрозд А. І.

студентка IV курсу факультету психології

Сидоренко О. Б.

кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної і соціальної психології та психотерапії
*Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова
м. Київ, Україна*

ВПЛИВ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ НА МОТИВАЦІЮ СТУДЕНТІВ ПЕРШОКУРСНИКІВ

В умовах тимчасового обмеження удосконалення підготовки студентів ЗВО обумовлено багатьма факторами, серед яких важливим є форма навчання, як дистанційна. Дистанційне навчання представляє собою форму навчального процесу, що характеризується відсутністю контакту студента з викладачем та групою за допомогою комп'ютерних технологій, забезпечує можливість студенту не відвідувати навчальний заклад, структурувати свій час, за бажанням обирати методи отримання навчального матеріалу та самостійно його засвоювати. Знання при онлайн навчанні формуються не через ставлення викладач - студент, а, головним чином через взаємодію між студентами самої групи. Продуктом цієї взаємодії стає співпраця в процесі навчання між викладачами і студентами. Успішне функціонування такої системи навчання можливо за умови, що той, якого навчають готовий до взаємодії в новому середовищі.

Дистанційне навчання посилює саморефлексію особистості, через появу вільного часу, що могло витратитися на такі елементарні потреби як поїздка до університету. Але варто відзначити, що умови тимчасової ізоляції дає змогу усамітнитися, осмислити свій вибір та розробити стратегію навчання, яка буде оптимально витрачати особистісні ресурси студента. Проте масовий перехід на дистанційну чи змішану форму навчання не за власним бажанням студентів, відповідно до вимог країни впливає на мотиваційну сферу особистості та результативність академічної успішності.

Мотивація представляє собою спонуку, яка зумовлює активність організму і визначає її спрямованість. Є стійкою системою мотивів діяльності і поведінки, які домінують, проте з часом, коли відбувається

формування особистості на різних вікових етапах мотиви можуть змінюватись. Це відбувається із зміною провідного виду діяльності, соціальної ситуації розвитку, умов життя, навчання та виховання, прогнозування майбутнього [1, с. 212].

Фактори, які впливають на мотиваційну сферу людини різні: зовнішнє середовище (соціальний статус, форма навчання, ситуація в країні, спосіб викладання та отримання навчального матеріалу тощо); ставлення самого індивіда до навчальної діяльності; його сприйняття (інтерес до даної професії, задоволеність чи незадоволеність своїх результатів, сприйняття впливу на особистість, рівень ресурсів та домагань тощо). В залежності від індивідуальних особливостей самої особистості вони здійснюють певний вплив домінування зовнішнього чи внутрішнього мотивів.

Особливу роль у студентському віці відіграє «професійна мотивація», яка спонукає особистість до здобуття нових знань в рамках обраної професії. Така мотивація є внутрішнім фактором розвитку особистості, результатом якого є набуття професіоналізму та всебічної освіченості людини [2].

В основі професійної мотивації лежать внутрішні та зовнішні мотиви особистості. Внутрішні мотиви розкривають ставлення людини до обраної діяльності, яке супроводжується інтересом та процесом здобуття знань, вмінь та навичок в даній сфері, і як результат - отримання винагороди (диплом, розширення світогляду особистості). Рушійною силою зовнішніх мотивів є лише вихідний результат діяльності, а не сама діяльність у процесі виконання якої буде отримано певний результат. Відмінність між поняттями полягає у тому, що внутрішня мотивація може підкріплюватися зовнішньою, проте зовнішня мотивація не може підкріплюватися внутрішньою. Домінування певного мотиву змінюється відповідно особистого ставлення індивіда до певного виду власної діяльності [3].

З метою вивчення впливу дистанційної форми навчання на мотиваційну сферу особистості нами було проведено дослідження серед студентів I курсу факультету психології НПУ імені М.П. Драгоманова та факультету податкової міліції Університету ДФС України, м. Києва. Вибірка складала 46 осіб.

В процесі емпіричного дослідження було використано: Анкету-опитувальник «Ставлення до дистанційного навчання» (авторська розробка), методику вивчення мотивів навчальної діяльності (модифікація А.А. Реан, В.А. Якуніна).

Аналіз отриманих даних за анкету-опитувальником «Ставлення до дистанційного навчання» показав, що як і студенти психології, так і студенти податкової міліції позитивно ставляться до дистанційної форми навчання - 93%, оскільки вона надає можливість економити час та кошти (поїздка до університету), 1,8% не погоджуються з тим, що

дистанційне навчання дійсно економить час. 78,9 % респондентів обирають дистанційну форму задля безпеки власного здоров'я, 59,7% відчують гостру нестачу у спілкуванні, а 20 % студентів не бачать різниці за якою формою навчатися - в online режимі чи відвідувати пари в аудиторії. 5,3% не можуть визначитися.

62,1% респондентів мають високу внутрішню мотивацію, адже навчаються за власним інтересом до обраної професії, 27,6% досліджуваних підкріплюють внутрішню мотивацію зовнішньою, тобто у них переважає прагнення до результату навчання, а саме академічне підтвердження, що уособлюється у оцінках, отриманні стипендії, 10,3% мають низький рівень внутрішньої мотивації і спрямовані лише на отримання відповідного результату під час навчання - диплому та академічну успішність, який виступає підсумковим показником підготовки фахівців і відповідає певним вимогам освітніх стандартів.

Відповідно до результатів методики «Вивчення мотивів навчальної діяльності» (модифікація А.А. Реан, В.А. Якуніна), було визначено, що студенти факультету психології мають високу внутрішню мотивацію (73,15%) порівняно із респондентами факультету податкової міліції, які мають відносно низький рівень внутрішньої мотивації, що становить (45,9%) на противагу із зовнішніми мотивами 26,85% і 54,1%. Можна припустити, що різниця між результатами є наслідком того, що студенти факультету психології обрали дану професію відповідно до власних прагнень і на їх вибір не впливали зовнішні умови (найближче оточення). Вони зацікавлені процесом навчання, отримання знань в сфері обраної майбутньої професії й тому вмотивовані до навчання не залежно від форми її проведення. Студенти податкової міліції менш зацікавлені у здобутті знань в обраному напрямку діяльності, проте навчаються заради отримання диплому та схвалення близького оточення (батьки, викладачі тощо).

За спільними результатами отриманих даних за представленими методиками можна зробити висновок, що мотивація студентів до навчальної діяльності залежить від домінування зовнішніх або внутрішніх мотивів, що визначаються через інтерес студента до майбутньої професійної діяльності. Специфіка мотивації студентів першого курсу як військового так і психологічного спрямування в умовах дистанційного навчання характеризується позитивним ставленням до даної форми здобуття знань і саме цей критерій не впливає на підвищення чи зниження мотивації до учбової діяльності, проте отримані дані свідчать, що студентам не вистачає комунікації як із групою так і з викладачем. Цей феномен можна пояснити тим, що першокурсники не достатньо пройшли період адаптації переходу від навчання у школі до здобуття знань у закладах вищої освіти, тому комунікативна сфера особистості є більш уразливою.

Таким чином, дистанційне навчання може підвищити якість набуття знань за рахунок керованої, системної, регулярної самостійної роботи студентів та відповідного організованого навчального процесу. Але, чим вищий рівень свідомого вибору студентом своєї майбутньої професійної діяльності і зацікавленості самим процесом навчання, який спрямований на здобуття знань, умінь і навичок, тим буде вищий рівень його внутрішньої мотивації, а вірогідність домінування зовнішніх мотивів значно зменшиться.

ЛІТЕРАТУРА

1. Психологічна енциклопедія/Автор-упорядник О.М. Степанов. - К: «Академвидав», 2006. - С. 212-213.
2. Алтунина И.Р. Мотивы и мотивация социального поведения: Учебное пособие. - М.: МПСИ, 2006. - 143 с.
3. Deci E., Ryan R. Intrinsic and Extrinsic Motivations: Classic Definitions and New Directions // Contemporary Educational Psychology. - 2000.-№25. — P. 54-67.

Заріцька В. В.

студентка III курсу

Навчально-науковий інститут обліку, аналізу та аудиту

Кушнірук К. Д. студентка III курсу

Навчально-науковий інститут обліку, аналізу та аудиту

Науковий керівник: **Латинська І. В.** старший викладач

кафедри фінансових розслідувань

Університет державної фіскальної служби України м.

Ірпінь, Київська область, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ ФІНАНСОВИХ РОЗСЛІДУВАНЬ

Недосконалість ринкової економіки та криза створили сприятливі умови для поширення та активізації злочинної діяльності (економічних злочинів) в Україні. Злочинна діяльність в економічній галузі представляє реальну небезпеку для всієї країни, її регіонів та окремих громадян, оскільки економічний розвиток забезпечує існування та розвиток суспільства. У сучасній ситуації економічна злочинність визначає характер і напрямки реформ в галузі економіки та створення більш дієвих правоохоронних органів в даній сфері (Бюро фінансових розслідувань).

Питанням суті, аналізу та розслідування економічних кримінальних правопорушень у різний час присвячували Ю. П. Аленіна, Л. І. Аркуші, В.П. Бахіна, В. Д. Берназа, Р. С. Белкіна, В. Г. Гончаренка, Ю. М. Грошевого, А.В. Іщенко, О. В. Капліної, Н. І. Клименко, І. І. Когутича, О. Н. Колесніченка, В.П. Колмакова, В. О. Коноваловой В. П. Корж, В. В. Лисенка, В. Г. Лукашевича, Є. Д. Лук'янчикова, Г. А. Матусовського, В. Назарова, В. Т. Нора, О. В. Одерія, І. В. Пирога, М. В. Салтєвського, М. О. Селіванова, С. В. Слінька, А.В.Старушкевича, В. В. Тіщенко, К. О. Чаплинського, С. С. Чернявського, В.Ю. Шепітька, Б. В. Щура, М. П. Яблокова, О. М. Яковлев та інші.

Зокрема як зазначає О. М. Яковлев — економічні злочини (наприклад, розкрадання, крадіжки, хабарництво), це злочини корисливі, майнові, та, разом з тим, це злочини у сфері економіки. Також він зазначає, що економічна злочинність - це сукупність корисливих зазіхань на власність, порядок управління народним господарством, що вчинюються особами, які виконують певні функції у системі економічних відносин [1].

Кримінальні правопорушення у сфері економіки мають дуже різноманітний характер. До основних економічних злочинів відносять ті, які вчиняються безпосередньо з метою заволодіння чужими коштами чи іншим майном.

Згідно з Кримінальним кодексом України (ККУ) основними економічними злочинами є: шахрайство, заволодіння чужим майном шляхом зловживання службовим становищем. Вторинними економічними злочинами є ті, що безпосередньо не надають матеріальної вигоди злочинцю, однак є способом вчинення основного злочину чи його приховування. До цього виду економічних злочинів належать: легалізація (відмивання) грошових коштів та іншого майна, здобутих злочинним шляхом, ухилення від сплати податків [2].

Ефективне виявлення і розслідування кримінальних правопорушень у сфері економіки, тісно між собою взаємопов'язані, та потребують спеціалізованого аналізу фінансової інформації, що здійснюється за особливою методикою, яка в розвинених країнах (США, Велика Британія, Канада) отримала назву «фінансові розслідування» [5, с. 11].

Головною метою фінансового розслідування є виявлення та документування фактів руху грошових коштів під час здійснення злочинної діяльності, зв'язків між джерелами походження грошових коштів і тим, коли вони були одержані та де зберігаються, що може стати доказом і джерелом інформації про злочинну діяльність [3].

На сучасному етапі організації фінансово-економічних відносин фінансові розслідування можуть проводити уповноважені державні установи та приватні організації. Іншими словами, суб'єктами фінансових розслідувань є не лише державні службовці, а й суб'єкти

ЗБІРНИК НАУКОВИХ РОБІТ
учасників міжнародної
науково-практичної конференції

«ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНИХ
ТА ПСИХОЛОГІЧНИХ НАУК У ХХІ СТОЛІТТІ»

19-20 березня 2021 р.

м. Одеса

Видавець - ГО «Південна фундація педагогіки»
Поштова адреса редакції: 65001, Одеса 1, а/с 247
www.pifp.org.ua, tel: +38 099 431 12 14

Підписано до друку 22.03.2021 р. Здано до друку 23.03.2021 р.
Формат 60х84/16. Папір офсетний. Цифровий друк. Ум.-друк. арк.8,60.
Наклад 100 прим. Зам. №2303-21.